

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 85/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Školníkom, Mierová 1, Veľký Krtíš, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 18/2017 zo 6. júna 2017, ako aj konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDAKOVANÉ] p r i j í m a na ďalšie konanie.
2. Návrhu na odloženie vykonateľnosti uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 18/2017 zo 6. júna 2017 n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Školníkom, Mierová 1, Veľký Krtíš, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tdo 18/2017 zo 6. júna 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ako aj konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu.

Zo sťažnosti, z jej príloh a z vyžiadaného spisu Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 85/2014 vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 1 T 85/2014-639 z 25. apríla 2016 uznaný za vinného zo spáchania zločinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 a 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní tri roky s podmieneným odkladom jeho výkonu s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní tri roky. Sťažovateľovi bola označeným rozsudkom okresného súdu zároveň podľa § 287 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) uložená povinnosť nahradiť poškodenej J. K. B. 2, spol. s r. o., Vyšné Matejkovo 28, Ružomberok (ďalej len „poškodená“), škodu vo výške 125 356 € (so zvyškom nároku na náhradu škody bola poškodená odkázaná na občianske súdne konanie, pozn.).

Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na základe odvolania sťažovateľa, ako aj odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Ružomberok, rozsudkom č. k. 3 To 79/2016-681 zo 6. októbra 2016 podľa § 321 ods. 1 písm. d) a f) v spojení s § 321 ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výrokoch

o treste a o náhrade škody, a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody v trvaní tri roky s podmieneným odkladom jeho výkonu s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní tri roky a podľa § 51 ods. 2 a 4 Trestného zákona prikázal obžalovanému v skúšobnej dobe na vlastné náklady odstrániť odpad z pozemkov, na ktoré bol na základe príkazov sťažovateľa v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi uložený. Krajský súd označeným rozsudkom poškodenú s jej nárokom na náhradu škody (v celom rozsahu, pozn.) podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal na civilný proces.

Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 79/2016 zo 6. októbra 2016 podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 3 Tdo 18/2017 zo 6. júna 2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, pričom svoju sťažnosť odôvodňuje najmä takto:

«Sťažovateľ napáda uznesenie najvyššieho súdu preto, lebo v konaní, ktoré mu predchádzalo vrátane konaní prvostupňového a odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu, keď súdy subsumovali skutkový stav pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu. Práve toto sa stalo jedným z dovolacích dôvodov - § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Sťažovateľ sa okrem iného, počas celého trestného procesu obhajoval tým, že sa protiprávneho konania, ktoré mu kládla obžaloba za vinu nedopustil. Súdy striktne trvali na jeho vine, napriek existencii kardinálneho dôkazu, ktorý bol do trestného spisu pripojený a ktorým bolo rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia v Ružomberku, úseku štátnej správy odpadového hospodárstva č.: OH 2013/00014-27 zo dňa 4. 3. 2013. Orgán štátnej správy pri posudzovaní veci v intenciách zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov vec šetril a určil zodpovednú osobu za umiestnenie odpadu v rozpore s týmto zákonom spoločnosť NITRAVA STAV s. r. o... Objasnenie ďalších dôležitých okolností, za ktorých došlo k nakladaniu s odpadom, nebolo v trestnom konaní vykonané, napriek tomu, že sa sťažovateľ domáhal zabezpečenia

navrhovaných listinných, najmä účtovných dokladov, ktorými by došlo k objasneniu, ktoré subjekty v rozhodnom čase v areáli bývalej tehelne vykonávali pracovné činnosti...

Zákonodarca pri tomto trestnom čine, ktorý môže byť spáchaný aj z nedbanlivosti, určil jeden zo základných jeho znakov výšku škody hrozacej resp. spôsobenej na životnom prostredí v dôsledku porušenia právnych predpisov. Znaky trestného činu má takéto protiprávne konanie len vtedy, keď je ním spôsobená škoda prevyšujúca sumu 266 Eur, tzv. škoda malá. Je neprípustný a nezákonný postup, aby sa súdy pre určovanie tohto dôležitého faktora určujúceho právnou kvalifikovanosť skutku uspokojili s odborným vyjadrením osoby neoprávnenej určovať takúto škodu. ██████████ v čase určovania rozsahu nakladania s odpadmi nemal spôsobilosť oceňovať škody na úseku životného prostredia. Mal len oprávnenie vydávať odborné posudky v oblasti spaľovania a úpravy odpadov, čo je absolútne nepríbuzenský odbor /odvetvie/. Ocenenie, ktoré určil nezodpovedá požiadavke v zmysle § 124 až 126 Tr. zák...

Sťažovateľ na hlavných pojednávaniach navrhoval vykonať viacero dôkazov, ktoré by osvedčovali dôležité skutočnosti pre trestné konanie, avšak súd sa tým neriadil a dôkazy vykonávané v prospech sťažovateľa /obžalovaného/ odmietol vykonať, čím nezákonne zasiahol do spravodlivosti súdneho konania...

Krajský súd v Žiline svojim uznesením z 5. 8. 2015 č. k. 3 To/79/2015-568 rozhodujúc o odvolaní sťažovateľa /obžalovaného/ a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok z 4. 3. 2015 sp. zn. 1 T/85/2014 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu odvolaním zrušil a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol...

Krajský súd dal obžalovanému a aj prokurátorovi za pravdu v tom, že bude potrebné v tomto smere doplniť dokazovanie a napadnutý rozsudok zrušil aj preto, lebo došlo v konaní pred prvostupňovým súdom k závažnému porušeniu práv obžalovaného na obhajobu.

Za pozoruhodné sa javí konštatovanie odvolacieho súdu v tomto uznesení /str. 5 ods. tretí/, v ktorom sa uvádza, citujem: „... napadnutý rozsudok je v súčasnom štádiu predčasný, keďže je potrebné podstatnú časť dôkazov zopakovať, resp. podľa potreby prípadne vykonať aj ďalšie.“

Krajský súd v rozpore so zásadou kontradiktórnosti a rovnosti zbraní pripustil, že určité dôkazy hoci vykonané protizákonne, a to bez zabezpečenia práva obžalovaného vyjadriť sa k nim na hlavnom pojednávaní dňa 9. 2. 2015, boli akceptované a súde na ne prihliadli v rámci ich hodnotenia, čo je v rozpore s čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Je nutné zdôrazniť, že takto získané nezákonné dôkazy si osvojil aj Najvyšší súd SR v rámci rozhodovania o dovolaní a z nich vychádzal...

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím, keď odmietol dovolanie odsúdeného /sťažovateľa/ zasiahol do práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR...

Napadnuté právoplatné uznesenie najvyššieho súdu je rozporuplné, nepresvedčivé a nezohľadňujúce stav konania, ktoré mu predchádzalo, čo ho robí nezákonným...

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany...»

Sťažovateľ na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 6. 6. 2017 v sp. zn. 3 Tdo/18/2017 a konaním mu predchádzajúcim bolo porušené.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 6. 6. 2017 v sp. zn. 3 Tdo/18/2017 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa na účet jeho právneho zástupcu do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.“

Sťažovateľ tiež navrhol, aby ústavný súd dočasným opatrením podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a keďže nezistil žiadne dôvody na jej odmietnutie ustanovené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, prijal ju podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie v rozsahu navrhovanom sťažovateľom (bod 1 výroku tohto uznesenia).

Sťažovateľ zároveň ústavný súd «žiada, aby... podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o dočasnom opatrení takto:

„Vykonateľnosť uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 6. 6. 2017 sp. zn. 3 Tdo 18/2017 odkladá“.».

Pri posudzovaní návrhu sťažovateľa na odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že tento návrh nie je žiadnym spôsobom odôvodnený. Zároveň ústavný súd konštatuje, že výrokom napadnutého uznesenia dovolací súd rozhodol „len“ o odmietnutí dovolania sťažovateľa. Ak sa sťažovateľ chcel svojím návrhom účinne domôcť odloženia účinkov odsudzujúceho rozsudku, mal sa domáhať odloženia vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 79/2016 zo 6. októbra 2016, a nie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konanie, a preto nemohol z vlastnej iniciatívy odložiť vykonateľnosť odsudzujúceho rozhodnutia krajského súdu. Vzhľadom na uvedené, konštatujúc, že odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nemá pre sťažovateľa relevantný právny význam, ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2018